

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa annetun lain sekä eräiden kunta- ja palvelurakennemuutostuksesta annetussa laissa säädettyjen velvoitteiden soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa annetun lain sekä eräiden kunta- ja palvelurakennemuutostuksesta annetussa laissa säädettyjen velvoitteiden soveltamisesta annetun lain muuttamisesta (HE 182/2017 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty perustuslakivaliokuntaan ja hallintovaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunnot

Asiasta on annettu seuraavat lausunnot:

- hallintovaliokunta HaVL 39/2017 vp
- perustuslakivaliokunta PeVL 57/2017 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hallitusneuvos Pekka Järvinen, sosiaali- ja terveysministeriö
- suunnittelija Henriikka Tammes, sosiaali- ja terveysministeriö
- hallitusneuvos, yksikön päällikkö Auli Valli-Lintu, valtiovarainministeriö
- johtava asiantuntija Eeva Nykänen, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL)
- johtava lakimies Pirkka-Petri Lebedeff, Suomen Kuntaliitto

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Hyvinvointialan liitto ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa annettua lakia sekä kunta- ja palvelurakenne-

Valiokunnan mietintö StVM 23/2017 vp

uudistuksesta annetun lain eräiden velvoitteiden soveltamisesta annettua lakia. Esityksen mukaan lakien voimassaoloa jatkettaisiin vuodella, koska sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen ja maakuntauudistuksen on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2020 eli vuotta myöhemmin kuin muutettavaksi ehdotettavia lakeja säädettäessä oli ollut tarkoitus.

Kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa annetun lain mukaisia ehtoja sosiaali- ja terveystalvelujen tuottamista koskeville ulkoistussopimuksille ja merkittävälle rakennusinvestoinneille kiristettäisiin.

Kunnan tai kuntayhtymän tehdessä sopimuksen yksityisen yrityksen tai yhteisön kanssa sosiaali- ja terveystalvelujen tuottamisesta, olisi sopimuksessa oltava irtisanomislauseke, jos sopimuksen arvo on yli kolmekymmentä prosenttia kunnan tai kuntayhtymän järjestämisvastuulla olevan sosiaali- ja terveydenhuollon vuotuisista käyttömenoista ja sopimus on voimassa pitempään kuin vuoden 2020 loppuun.

Lisäksi kunta tai kuntayhtymä saisi tehdä arvonlisäverottomilta kustannuksiltaan yli 5 miljoonan euron rakennusinvestoinnin sosiaali- ja terveydenhuollon rakennuksiin vain, jos investointi on sosiaali- ja terveystalvelujen saatavuuden turvaamiseksi välttämätön. Periaatetta sovellettaisiin myös sellaiseen vuokra- tai muuna käyttöoikeussopimuksena toteutettavaan investointiin, jonka sopimusehtojen mukaan hanke on rinnastettavissa kunnan tai kuntayhtymän omistukseen tehtävään investointiin.

Ehdotuksen mukaan kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa annettu laki olisi voimassa vuoden 2020 loppuun saakka ja kunta- ja palvelurakennuudistuksesta annetun lain eräiden velvoitteiden soveltamisesta annettu laki vuoden 2019 loppuun saakka.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian niiden hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettaviksi kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa annettua lakia (jäljempänä rajoituslaki) sekä kunta- ja palvelurakennuudistuksesta annetun lain eräiden velvoitteiden soveltamisesta annettua lakia (jäljempänä paras-puitelain jatkolaki).

Mainittujen lakien voimassaoloa ehdotetaan jatkettavan sote- ja maakuntauudistuksen aikataulun muuttumisen johdosta. Sosiaali- ja terveystalveluvaliokunta pitää lakien voimassaolon jatkamista vuodella tarpeellisena, jotta ennen uudistuksen käynnistymistä rajoituslain mukaiset rajoitustoimet sekä paras-puitelain velvoitteet olisivat voimassa ilman katkosta uudistuksen käynnistymiseen saakka. Kyse on valiokunnan näkemyksen mukaan kunnalliseen päätöksentekoon liittyvistä rajoituksista, joille on olemassa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän toimivuuteen liittyviä hyväksyttäviä perusteita, ja lakiesitys on siten tarpeellinen. Valiokunta korostaa lisäksi,

Valiokunnan mietintö StVM 23/2017 vp

että kyse on väliaikaisista toimista, joilla pyritään turvaamaan uudistuksen käynnistyminen sen tavoitteiden mukaisesti.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan (PeVL 57/2017 vp) todennut, että sote-uudistuksen jatkovalmistelu antaa ilmeisellä tavalla aiheen pidentää rajoituslain voimassaoloaikaa, eikä se katsonut myöskään lain tiukennusten muodostavan estettä säättää ehdotettuja lakeja tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Perustuslakivaliokunta katsoi lisäksi, että perustuslaki ei aseta esteitä myöskään paras-puitelain velvoitteiden jatkamiselle. Hallintovaliokunta piti lausunnossaan muutoksia aiheellisina ja perusteltuina (HaVL 39/2017 vp). Hallintovaliokunta totesi lausunnossaan myös, että tarve tälle esitykselle liittyy osittain siihen, että päivystysasetus käsiteltiin erillään sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta.

Rajoituslaki

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on aiemmin rajoituslakia koskevaa hallituksen esitystä käsitellessään pitänyt esitettyjä rajoituksia sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistuksen tavoitteiden kannalta tarpeellisina (StVM 12/2016 vp). Valiokunta piti kuitenkin tärkeänä, että ehdotetuilla rajoitussäännöksillä pyritään estämään vain sellaisia oikeustoimia, joiden voidaan katsoa olevan tulevien järjestäjien toimintaa haittaavia ja joita ei ole välttämätöntä toteuttaa ennen tulevaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneuudistusta.

Rajoituslakiin ehdotetaan voimassaoloajan pidentämisen lisäksi eräitä tiukennuksia. Ehdotuksen 3 §:ssä olevaa sääntelyä yksityisen palvelun tuottajan kanssa tehdyistä sopimuksista tiukennettaisiin siten, että sopimuksessa tulee olla irtisanomislauseke, jos sopimuksen arvo on yli 30 prosenttia kunnan tai kuntayhtymän järjestämistä vastuulla olevan sosiaali- ja terveydenhuollon vuotuisista käyttömenoista ja sopimus on voimassa pitempään kuin vuoden 2020 loppuun. Voimassa olevan lain mukaan raja on 50 prosenttia ja sopimuskausi viisi vuotta. Lisäksi lakia tiukennettaisiin siten, että jos sopimuksia tehdään usean eri tuottajan kanssa, irtisanomisehto on esityksen mukaan sisällytettävä siihen sopimukseen, jossa raja ylittyy, ja kaikkiin sen jälkeen tehtäviin sopimuksiin. Nykyisessä laissa lasketaan yhteen vain saman tuottajan kanssa tehtyjen sopimusten osuudet käyttömenoista. Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää esitettyjä muutoksia perusteltuina, ja ne turvaavat osaltaan sote- ja maakuntauudistuksen käynnistymistä uudistuksen tavoitteiden mukaisesti. Valiokunta korostaa, että ulkoistukset eivät saa vaarantaa päivystyksen järjestämistä.

Lain 3 §:n 1 momentissa ehdotetaan lisäksi täsmennettävän nykytilaa siten, että lakiin kirjattaisiin nimenomaisesti jo voimassaolevan lain mukainen tulkinta siitä, että järjestämistä vastuussa olevalla on oikeus irtisanoa sopimus vuoden 2020 aikana ilman, että irtisanomisesta syntyy korvausvelvollisuutta. Valiokunta toteaa, että korvausvelvollisuutta koskeva täsmennys on perusteltu, jotta ei synny epäselvyyttä jo voimassaolevan lain mukaisesta tulkinnasta. Sen sijaan valiokunta katsoo, että järjestämistä vastuussa olevan oikeutta irtisanoa sopimus tulee pidentää vuodesta kahteen vuoteen siten, että tämä oikeus olisi vuosina 2020 ja 2021. Kahden vuoden määräaika antaa tulevalle järjestäjälle eli maakunnalle paremmat mahdollisuudet arvioida sopimusta osana palvelujärjestelmän kokonaisuutta.

Valiokunnan mietintö StVM 23/2017 vp

Rajoituslain 4 §:ssä muutetaan rakennusinvestoinneille myönnettävien poikkeuslupien myöntämisperusteita siten, että poikkeuslupa myönnetään vain, jos investointi on palvelujen saatavuuden turvaamisen kannalta välttämätön ja kiireellinen. Lupahakemuksessa tulee säännöksen 2 momentin mukaan esittää selvitys investointikustannuksista sekä investoinnin muista taloudellisista vaikutuksista. Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää myös tätä muutosta perusteltuna. Ehdotus merkitsee nykyiseen verrattuna jonkin verran pidemmälle menevää kuntiin ja kuntayhtymiin kohdistuvaa rakennusinvestointien rajoittamista. Valiokunta pitää ehdotusta kuitenkin perusteltuna. Sosiaali- ja terveysministeriö on hallituksen esityksen mukaan (s. 12—13) myöntänyt rajoituslain voimassaollessa sairaanhoitopiireille 14 lupaa ja kaksi lupahakemusta on vireillä, joten sairaanhoitopiirien akuuteimmat investointitarpeet ovat jo saaneet tai mahdollisesti saamassa poikkeuslupan. Lisäksi kunnille on myönnetty merkittävä määrä lupia. Valiokunta toteaa, että tässä vaiheessa sote- ja maakuntauudistuksen valmistelua tulevista investointitarpeista voidaan päättää jatkossa maakunnan päätöksellä, jolleivät ne ole palvelujen saatavuuden turvaamisen kannalta välttämättömiä ja kiireellisiä.

Paras-puitelain jatkolaki

Paras-puitelain velvoitteiden jatkamista koskevassa lakiesityksessä ehdotetaan, että kunta- ja palvelurakennemuutostukseen perustuvia sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoimintavelvoitteita jatkettaisiin vuoden 2019 loppuun. Vastaavasti ehdotetaan jatkettavaksi valtioneuvoston toimivallan voimassaoloa. Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää kyseisten velvoitteiden jatkamista perusteltuna, jotta nykyisiä kuntaa suuremmalle alueelle muodostettuja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuussa olevia yhteistoiminta-alueita ei purettaisi yhden vuoden ajaksi ennen kuin järjestämisvastuu siirtyy maakunnille.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

3 §. Sopimukset yksityisen palvelun tuottajan kanssa sekä rakennusten ja toimitilojen vuokra- tai muuta käyttöoikeutta koskevat sopimukset. Sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa, että järjestämisvastuussa olevan oikeutta irtisanoa sopimus pidennetään vuodesta kahteen vuoteen siten, että tämä oikeus on järjestämisvastuussa olevalla vuosina 2020 sekä 2021. Kahden vuoden määräaika antaa tulevalle järjestäjälle eli maakunnalle paremmat mahdollisuudet arvioida sopimusta osana palvelujärjestelmän kokonaisuutta.

4 §. Investoinnit rakennuksiin. Hallituksen esityksessä on virheellisesti yhdistynyt 4 pykälän 2 ja 3 momentti samaksi momentiksi. Sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa momentin jakamista.

Voimaantulosäännös. Sosiaali- ja terveysvaliokunnan näkemyksen mukaan lait tulee saattaa voimaan 1.1.2018 alkaen.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

Valiokunnan mietintö StVM 23/2017 vp

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 182/2017 vp sisältyvän 2. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 182/2017 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa annetun lain (548/2016) 3 §:n 1 ja 2 momentti sekä 4 ja 7 § seuraavasti:

3 §

Sopimukset yksityisen palvelun tuottajan kanssa sekä rakennusten ja toimitilojen vuokra- tai muuta käyttöoikeutta koskevat sopimukset

Kunnan ja kuntayhtymän tulee sisällyttää tämän lain voimaantulon jälkeen tehtäviin ja vuoden 2019 jälkeen voimassa oleviin sopimuksiin yksityisen palvelun tuottajan kanssa ja rakennusten ja toimitilojen vuokra- tai muuta käyttöoikeutta koskeviin sopimuksiin sopimusehto, jonka mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon lakisääteisessä järjestämisvastuussa olevalla on oikeus irtisanoa sopimus vuoden 2020 **tai 2021** aikana päättymään kahdentoista kuukauden kuluttua irtisanomisesta ilman, että irtisanomisesta syntyy korvausvelvollisuutta. Sen estämättä, mitä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetussa laissa (1397/2016) säädetään, irtisanomisehto voidaan sisällyttää myös voimassa oleviin hankintasopimuksiin ilman uutta hankintamenettelyä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu sopimusehto on sisällytettävä sellaisiin 1 momentissa tarkoitettuihin yksityisen palvelun tuottajan kanssa tehtäviin sopimuksiin, joiden ennakoitu vuotuinen arvo ylittää kolmekymmentä prosenttia kyseisen kunnan tai kuntayhtymän järjestämisvastuulla olevan sosiaali- ja terveydenhuollon osalta viimeisimmän tilinpäätöksen mukaisista vuosittaisista käyttötalousmenoista ja sopimuksen voimassaolo jatkuu vuoden 2020 jälkeen. Jos kunta tai kuntayhtymä tekee tämän lain voimassaoloaikana useamman kuin yhden sopimuksen saman yksityisen palvelun tuottajan kanssa siten, että sopimusten yhteenlaskettu arvo ylittää edellä maini-

Valiokunnan mietintö StVM 23/2017 vp

tun rajan, irtisanomisehto on vastaavasti sisällytettävä kaikkiin näihin sopimuksiin. Jos sopimuksia tehdään useiden eri tuottajien kanssa, on irtisanomisehto sisällytettävä sopimukseen, jonka perusteella kolmenkymmenen prosentin raja ylittyy ja kaikkiin sen jälkeen tehtäviin sopimuksiin.

4 §

Investoinnit rakennuksiin

Kunta tai kuntayhtymä ei saa tehdä sosiaali- ja terveydenhuollon rakennuksiin kohdistuvia investointeja koskevia sitoumuksia, joiden arvonlisäverottomat kokonaiskustannukset ylittävät viisi miljoonaa euroa.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, kunta tai kuntayhtymä voi hakea poikkeuslupaa 1 momentissa tarkoitettua investointia koskevan sitoumuksen tekemiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriö voi myöntää poikkeuslupan, jos investointi on palvelujen saatavuuden turvaamiseksi välttämätön ja kiireellinen. ~~Sen estämättä mitä edellä 1 momentissa säädetään, kunta ja kuntayhtymä saa tehdä sitoumuksia rakennusten vuosihuoltoon liittyviin investointeihin sekä sellaisiin investointeihin, jotka ovat valvontaviranomaisen tarkastusten perusteella välttämättömiä. Hakemuksessa on oltava selvitys investointikustannuksista sekä investoinnin muista taloudellisista vaikutuksista.~~

Sen estämättä mitä edellä 1 momentissa säädetään, kunta ja kuntayhtymä saa tehdä sitoumuksia rakennusten vuosihuoltoon liittyviin investointeihin sekä sellaisiin investointeihin, jotka ovat valvontaviranomaisen tarkastusten perusteella välttämättömiä. Hakemuksessa on oltava selvitys investointikustannuksista sekä investoinnin muista taloudellisista vaikutuksista.

Mitä edellä 1 ja 2 momentissa säädetään investoinnista, sovelletaan myös sellaiseen vuokra- tai muuna käyttöoikeussopimuksena toteutettavaan rakennuksiin kohdistuvaan investointiin, jonka arvonlisäverottomat kokonaiskustannukset ylittävät viisi miljoonaa euroa ja jonka sopimusehdoista seuraa, että hanke on rinnastettavissa kunnan tai kuntayhtymän omistukseen tehtävään investointiin. Jos kunta tai kuntayhtymä on saanut tällaiseen investointiin 2 momentissa tarkoitettua poikkeuslupan, poikkeusluvassa tarkoitettua investointia koskevaan sopimukseen ei sovelleta 3 §:ää.

7 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2016 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2020.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

eräiden kunta- ja palvelurakennemuutostuksesta annetussa laissa säädettyjen velvoitteiden soveltamisesta annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden kunta- ja palvelurakennemuutostuksesta annetussa laissa säädettyjen velvoitteiden soveltamisesta annetun lain (490/2014) 1 ja 2 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1436/2015, seuraavasti:

1 §

Yhteistoimintavelvoitteen jatkaminen

Tällä lailla jatketaan kunta- ja palvelurakennemuutostuksesta annetun lain (169/2007) 5, 5 a ja 5 b §:n soveltamista sekä valtioneuvoston mainitun lain 5 a §:n tai 15 §:n 2 momentin nojalla määräämien perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoimintavelvoitteiden voimassaoloa vuoden 2019 loppuun. Kunnan ei kuitenkaan tarvitse siirtää mainitun lain 5 §:ssä tarkoitetun yhteistoiminta-alueen hoidettavaksi sellaisia tehtäviä, jotka se on hoitanut tämän lain voimaan tullessa.

Lisäksi tällä lailla jatketaan valtioneuvostolle 1 momentissa mainitun lain 15 §:n 2 momentissa säädettyä toimivaltaa vuoden 2019 loppuun.

2 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2014 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2019.

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20__.

Helsingissä 14.12.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

Valiokunnan mietintö StVM 23/2017 vp

puheenjohtaja Tuula Haatainen sd
varapuheenjohtaja Hannakaisa Heikkinen kesk
jäsen Outi Alanko-Kahiluoto vihr
jäsen Arja Juvonen ps
jäsen Niilo Keränen kesk
jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Sanna Lauslahti kok
jäsen Ulla Parviainen kesk
jäsen Aino-Kaisa Pekonen vas
jäsen Pekka Puska kesk
jäsen Sari Raassina kok
jäsen Veronica Rehn-Kivi r
jäsen Vesa-Matti Saarakkala sin
jäsen Kristiina Salonen sd
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Martti Talja kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Päivi Salo

Valiokunnan mietintö StVM 23/2017 vp
Vastalause

VASTALAUSE

Perustelut

Hallituksen esityksellä esitetään jatkettavaksi vuodella kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeus-toimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa annettua lakia (ns. rajoitus-laki) sekä paras-puitelakia. Jatkoajan lisäksi rajoituslain 3 §:ää on ehdotettu muutettavaksi mm. siten, että ulkoistus sopimukseen on otettava irtisanomisehto, jos ulkoistettavien palvelujen osuus on yli 30 % kunnan tai kuntayhtymän sote-palveluista. Nyt tämä raja on 50 %.

Pidämme rajoituksen tiukennusta oikean suuntaisena mutta riittämättömänä. Mainittu 30 %:n raja tarkoittaa, että esimerkiksi sairaanhoitopiirin toiminnasta voitaisiin ulkoistaa jokin merkittä-vä toiminta-alue, esimerkiksi päivystys, operatiivinen toiminta tai medisiininen toiminta (sisätau-dit ym.). Pidämme tällaisia kokonaisten alojen ulkoistuksia toiminnallisesti ja strategisesti erit-täin merkittävinä ratkaisuin. Ulkoistaminen vaarantaa päivystystoiminnan ylläpidon ja pitkäjän-teisen kehittämisen. Palveluyksiköiden ulkoistamisen jälkeen on mahdotonta palauttaa päivystys julkiselle toimijalle, kun henkilökunta on siirtynyt yksityisen palveluntuottajan alaisuuteen eikä julkisella toimijalla ole enää palveluun tarvittavaa henkilöstöä. Tästä syystä esitämme ulkoistus-ten rajaksi 15 %. Pidämme tärkeänä, että laki tulee voimaan mahdollisimman nopeasti.

Toteamme myös, että eräiden kuntien ja kuntayhtymien — kuten Länsi-Pohjan — suunnitelmat ja valtuustoissa tehdyt päätökset osoittavat, että etenkin voimassa olevan lain mukaiset kriteerit voivat mahdollistaa suunniteltujen maakuntien kannalta varsin laajat ulkoistukset. Länsi-Pohjas-sa syntymässä oleva tilanne kaventaisi yli kymmeneksi vuodeksi muodostettavan Lapin maakun-nan mahdollisuutta päättää järjestämisvastuullaan olevan sosiaali- ja terveydenhuollon toteutta-mista. Samalla päätökset rajoittavat merkittävästi maakunnan mahdollisuutta päättää menojensa kohdentumisesta. Pidämme tätä erittäin valitettavana asiana, koska käytännössä nyt syntyneessä tilanteessa ei pitkällä tähtäimellä ole muita voittajia kuin kansainvälisen terveystyöryksen omis-tajat.

Katsomme, että hallitus on ohjannut sote-uudistusta valuvikoineen väärään suuntaan ja aiheutta-nut alueilla epäluottamusta uudistuksen etenemiseen ja ymmärrettävää huolta palveluiden säily-misestä. Vaadimme, että hallitus palauttaa uudistuksen keskiöön sen alkuperäiset tavoitteet. Ta-voitteena tulee edelleen kirkkaana olla terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen, perustason palveluiden vahvistaminen, ennaltaehkäisy, palveluiden integraatio ja vaikuttavuuden parantami-nen. Hallituksen tulee luopua markkinavetoisesta sote-mallistaan, turvata julkisen palvelutuotan-non ensisijaisuus ja kehittää suunnitelmallisesti ja hallitusti valinnanvapauden lisäämistä ja yksi-tyisen ja kolmannen sektorin palvelutuotannon parempaa hyödyntämistä. Myös kunnille pitää voida antaa tuotantomahdollisuus, jos niin päätetään maakuntatasolla. Julkisesti rahoitettuja so-siaali- ja terveyspalveluita ei pidä uudistuksen varjossa heikentää.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Valiokunnan mietintö StVM 23/2017 vp
Vastalause

että 2. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana ja

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi 3 § muutettuna seuraavasti:

Vastalauseen muutosehdotukset

3 §

Sopimukset yksityisen palvelun tuottajan kanssa sekä rakennusten ja toimitilojen vuokra- tai muuta käyttöoikeutta koskevat sopimukset

(1 mom. kuten StVM)

Edellä 1 momentissa tarkoitettu sopimusehto on sisällytettävä sellaisiin 1 momentissa tarkoitettuihin yksityisen palvelun tuottajan kanssa tehtäviin sopimuksiin, joiden ennakoitu vuotuinen arvo ylittää **viisitoista** prosenttia kyseisen kunnan tai kuntayhtymän järjestämisvastuulla olevan sosiaali- ja terveydenhuollon osalta viimeisimmän tilinpäätöksen mukaisista vuosittaisista käytötalousmenoista ja sopimuksen voimassaolo jatkuu vuoden 2020 jälkeen. Jos kunta tai kuntayhtymä tekee tämän lain voimassaoloaikana useamman kuin yhden sopimuksen saman yksityisen palvelun tuottajan kanssa siten, että sopimusten yhteenlaskettu arvo ylittää edellä mainitun rajan, irtisanomisehto on vastaavasti sisällytettävä kaikkiin näihin sopimuksiin. Jos sopimuksia tehdään useiden eri tuottajien kanssa, on irtisanomisehto sisällytettävä sopimukseen, jonka perusteella **viidentoista** raja ylittyy ja kaikkiin sen jälkeen tehtäviin sopimuksiin.

Helsingissä 14.12.2017

Anneli Kiljunen sd
Kristiina Salonen sd
Tuula Haatainen sd
Outi Alanko-Kahiluoto vihr
Aino-Kaisa Pekonen vas